

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym

ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNO- GOSPODARCZEJ W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

Warszawa, czerwiec 2011 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Opracowanie:

Magdalena Wójcikowska

Wydział Monitorowania

Departament Zarządzania EFS

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

SPIS TREŚCI

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	5
RYNEK PRACY.....	6
SYTUACJA SPOŁECZNA.....	12
EDUKACJA I WYKSZTAŁCENIE	14
SPIS ILUSTRACJI	17

WPROWADZENIE

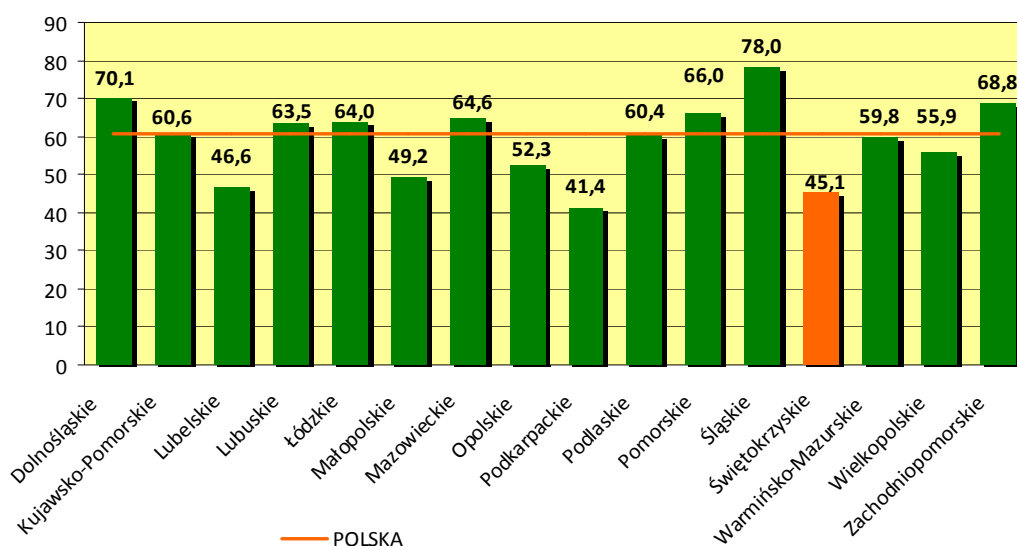
Głównym celem niniejszego opracowania jest poddanie analizie sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie świętokrzyskim w obszarach oddziaływania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) 2007-2013. Celem opracowania jest jednocześnie wskazanie istotnych problemów, które pojawiają się na regionalnym rynku pracy oraz w obszarze edukacji i integracji społecznej. Analiza może być tym samym wykorzystywana przez regionalnych decydentów, tj. władze regionalne i lokalne do celów planowania aktywnej polityki rynku pracy oraz stanowi zachętę do podejmowania pogłębionych analiz na poziomie lokalnym.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2010 r. w województwie świętokrzyskim zamieszkiwało **1,3 mln osób, w tym 649,6 tys. kobiet**. W porównaniu z 2009 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 4,1 tys. osób (0,3%), a względem 2007 r. łącznie o 9,5 tys. (0,7%). Ponad 30% mieszkańców regionu zamieszkiwało w Kielcach (16,1%) oraz powiecie kieleckim (16%). Świętokrzyskie pozostaje czwartym województwem o najmniejszym udziale ludności regionu w populacji kraju.

Nieznacznie ponad 45% mieszkańców rezydowało na obszarach miejskich, co uplasowało region wśród najmniej zurbanizowanych województw. Wg stanu na III kwartał 2010 r. Świętokrzyskie pozostawało drugim, zaraz po woj. podkarpackim (41,4%), regionem o najmniejszej liczbie mieszkańców miast i znajdowało się znacząco poniżej średniej krajowej równej 60,9%. Przyglądając się sytuacji w regionie, należy wskazać na 4 powiaty wyróżniające się najwyższą wartością współczynnika urbanizacji, przekraczającą 50%, tj. Kielce, powiaty skarżyński (72,1%), ostrowiecki (68,6%) oraz starachowicki (58,5%). Najniższy udział mieszkańców miast odnotowano natomiast w powiecie kieleckim (6,6%).

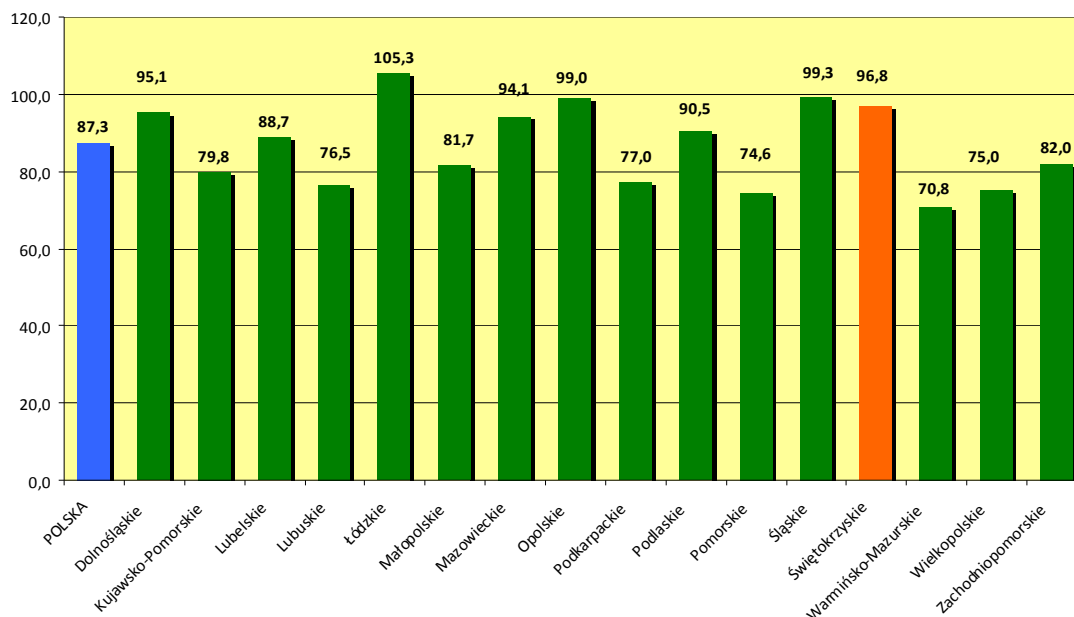
Rys. 1 Ludność w miastach jako % ogółu ludności wg województw w III kw. 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analiza **wskaźników obciążenia demograficznego** w regionie wskazuje na **jedną z najwyższych w kraju liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym**. W 2009 r. powyższy miernik osiągnął wartość **57,4**, przewyższając nieznacznie średnią krajową równą 55. Świętokrzyskie osiągnęło trzeci najwyższy wynik wśród wszystkich województw, zaraz za woj. lubelskim i podlaskim. Niemniej, odnotowano **niepokojąco wysoką liczbę osób w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym**. W 2009 r. wyniosła ona **96,8** (wzrost o ponad 6 jednostek względem 2007 r.), przewyższając średni poziom krajowy równy 87,3. Region znalazł się tym samym w czołówce województw (4. miejsce) o najwyższej liczbie osób, które zakończyły pracę zawodową przypadających na 100 osób młodych poniżej 17. roku życia.

Rys. 2 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wg województw w 2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym również ukształtowała się powyżej średniej krajowej. W 2009 r. wskaźnik osiągnął wartość **28,2**, o 2,6 wyższą od poziomu dla wszystkich województw, co daje drugi najwyższy wynik w Polsce (za woj. łódzkim, gdzie jego wartość wyniosła 28,9). Poziom ww. mierników sytuacji demograficznej jest tym samym dowodem na starzenie się społeczeństwa w regionie oraz rosnące obciążenie demograficzne w woj. świętokrzyskim.

RYNEK PRACY

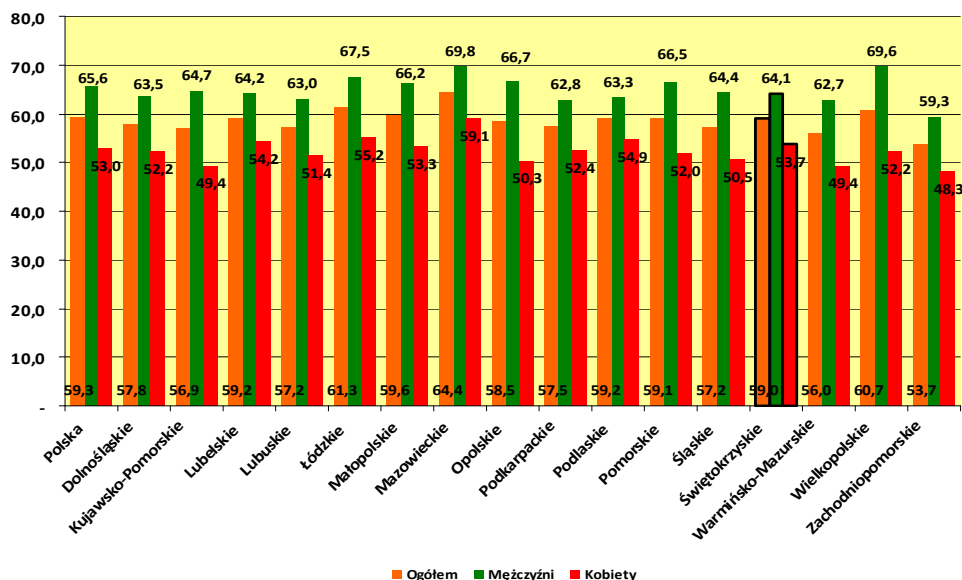
Zgodnie z wynikami **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** przeprowadzonego w IV kwartale 2010 r. na świętokrzyskim rynku pracy **aktywnych zawodowo było 710 tys. osób**, w tym **83 tys. osób pozostawało bez zatrudnienia**. Niecałe 44% ogółu aktywnych zawodowo stanowiły kobiety. Co istotne, w grupie bezrobotnych stanowiły one 42,1%. Region zamieszkiwało także **527 tys. osób biernych zawodowo**, w tym blisko 60% kobiet.

Współczynnik aktywności zawodowej wg BAEL wyniósł w ostatnim kwartale 2010 r. **57,4%** i był nieznacznie wyższy niż przed rokiem. Wśród mężczyzn osiągnął on poziom 65,3%, podczas gdy wśród kobiet jego wartość była o ponad 15 pkt proc. niższa. Analizując aktywność zawodową mieszkańców wsi i miast, przedmiotowy wskaźnik wyniósł odpowiednio 59,1% oraz 55%. Na tle kraju, woj. świętokrzyskie osiągnęło wyższy od średniej dla 16 województw (tj. 55,8%) współczynnik aktywności zawodowej. W podziale na płeć, przedmiotowy wskaźnik pozostawał także powyżej poziomu krajowego dla mężczyzn (64,3%) i kobiet (48,2%).

Wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 15-64 lata wg BAEL wyniósł w 2010 r. **59%** i był zbliżony do poziomu krajowego (59,3%). Rok wcześniej wartość miernika osiągnięta w regionie była równa średniej dla 16 województw i wyniosła 59,3%. **Mężczyźni** znajdowali się w dużo korzystniejszej sytuacji na rynku pracy. Poziom zatrudnienia osiągnął wśród nich

wartość **64,1%** (spadek o 0,3 pkt proc. względem 2009 r.), podczas gdy wśród **kobiet** wyniósł on **53,7%** (spadek o 0,7 pkt proc.). Niemniej, sytuacja obu tych grup była analogiczna do ich poziomu zatrudnienia w kraju.

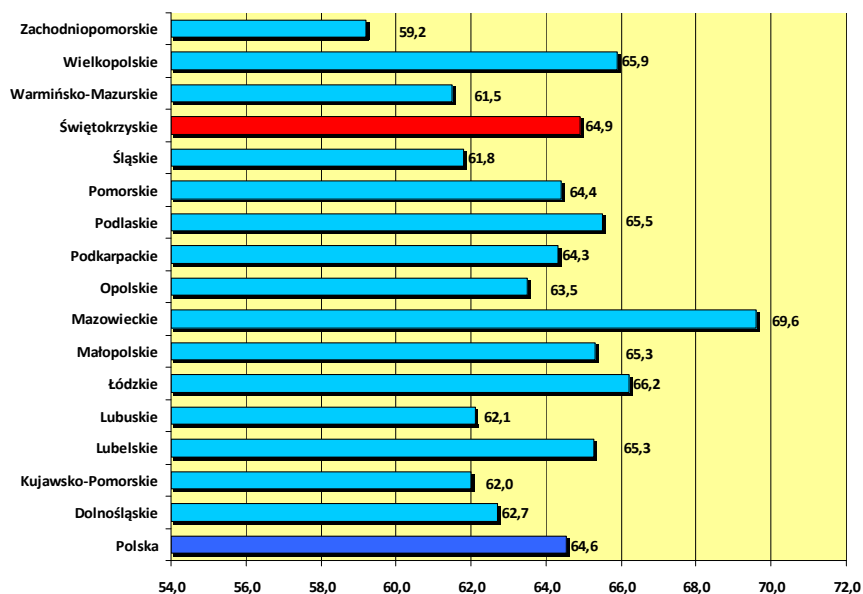
Rys. 3 Wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 15-64 lata wg województw w 2010 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wśród osób w wieku **20-64 lata** **wskaźnik zatrudnienia** utrzymywał się na poziomie zbliżonym do krajowego. W 2010 r. wyniósł on **64,9%**, pozostając o 0,3 pkt proc. powyżej poziomu krajowego. Rynek pracy w woj. świętokrzyskim charakteryzował wyższy poziom zatrudnienia w grupie 20-64 lata niż w woj. zachodniopomorskim (59,2%) czy warmińsko-mazurskim (61,5%).

Rys. 4 Wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 20-64 lata wg województw w 2010 r. (w %)

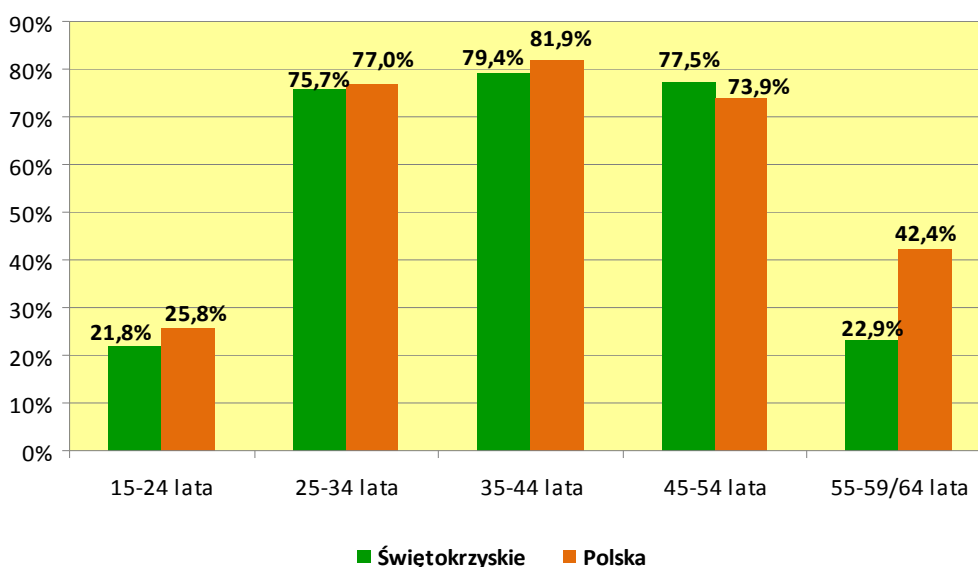

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując **wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2010 r. według grup wieku (BAEL)**, zauważamy, iż osiągnął on najwyższą wartość dla aktywnych zawodowo mieszkańców regionu w wieku 35-44 lata, tj. 79,4%. Nieznacznie niższy odsetek pracujących odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata oraz 45-54 lata, odpowiednio 75,7% oraz 77,5%. Najniższy poziom zatrudnienia charakteryzował natomiast osoby młode oraz osoby w wieku 55-59/64. W grupie aktywnych zawodowo mieszkańców woj. świętokrzyskiego w wieku 15-24 lata osiągnął on wartość 21,8%, a wśród osób w grupie wiekowej 55 lat i więcej wyniósł 22,9%. W tych dwóch grupach odnotowano także największe zmiany w wartości wskaźnika zatrudnienia względem IV kw. 2009 r. Najwyższy wzrost miernika zaobserwowano wśród osób w wieku 55-59/64 (o 4,7 pkt proc.), największy spadek natomiast wśród osób młodych (o 6,8 pkt proc.).

W porównaniu ze średnim poziomem zatrudnienia w Polsce, wśród osób w grupach wiekowych 15-24, 25-34 oraz 35-44 lata odsetek pracujących w Świętokrzyskiem był nieznacznie niższy od średniej krajowej. Wśród osób aktywnych zawodowo w wieku 45-54 lata poziom zatrudnienia przekroczył średnią krajową o 3,6 pkt proc., natomiast wśród pracowników woj. świętokrzyskiego w wieku 55-59/64 lata wskaźnik osiągnął wartość o 19,5 pkt proc. mniejszą od poziomu krajowego.

Rys. 5 Wskaźnik zatrudnienia wg grup wieku (BAEL) w woj. świętokrzyskim i w Polsce w IV kw. 2010 r.

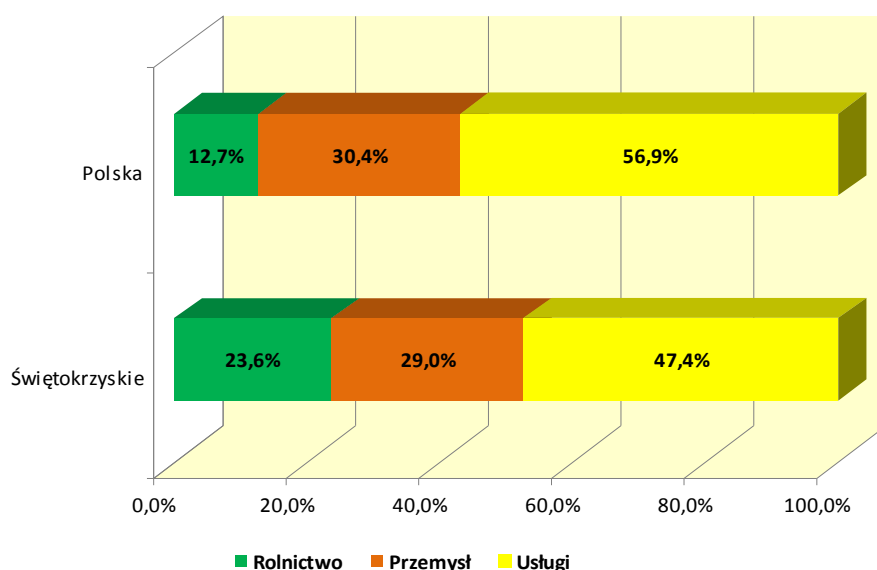

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Pod względem **wykształcenia**, najwyższą wartość wskaźnika zatrudnienia odnotowano wśród osób legitymujących się dyplomem wyższej uczelni (75,8% przy średniej krajowej 76,9%). Stosunkowo wysoki poziom miernika utrzymywał się także w grupie osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (60,9%) oraz zasadniczym zawodowym (63%). Poziom zatrudnienia osób posiadających ten typ wykształcenia był w regionie wyższy od średniej krajowej, odpowiednio o 0,1 i 5,9 pkt proc. Dużo niższą wartość miernik osiągnął natomiast wśród absolwentów liceów ogólnokształcących, tj. 33,3% (o 8,5 pkt proc. poniżej poziomu dla 16 województw), najmniejszą natomiast wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niższym, tj. 18,4% (przy 16,3% w kraju).

Przyglądając się **strukturze zatrudnienia wg sektorów gospodarki** wg danych za IV kw. 2010 r., zauważamy, iż blisko połowa pracujących mieszkańców woj. świętokrzyskiego zatrudniona była w sektorze **usług** (297 tys., tj. **47,4%**). Około **29%** pracowników znalazło zatrudnienie w **przemśle** (182 tys.), a **23,6%** w **rolnictwie** (148 tys.). Odsetek pracowników sektora rolnego w województwie należał do najwyższych w kraju, tj. obok woj. lubelskiego (28,3%) oraz podlaskiego (23,6%). Porównując strukturę zatrudnienia w Świętokrzyskiem do struktury na poziomie kraju, należy podkreślić również mniejszy udział sektora usług w strukturze zatrudnienia w regionie (o 9,5 pkt proc.).

Rys. 6 Struktura zatrudnienia wg sektora gospodarki w woj. świętokrzyskim i w Polsce w IV kw. 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Badając atrakcyjność regionu dla zakładania działalności gospodarczej, należy przyrzeć się liczbie podmiotów zarejestrowanych w **REGON**, a także ich trwałości na lokalnym rynku. Na koniec IV kwartału 2010 r. w powyższym rejestrze znajdowało się **108,7 tys. podmiotów**, tj. o 2,9% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najwięcej podmiotów prowadziło działalność w Kielcach (26,3%), powiatach kieleckim (12,8%), ostrowskim (10%), skarżyskim (7,2%) oraz starachowickim (6,7%). Najmniejsza ich liczba funkcjonowała natomiast w powiatach kazimierskim (1,5%), pińczowskim (2,3%) i włoszczowskim (3%).

Na przestrzeni 2010 r. w rejestrze REGON **zarejestrowano 10,5 tys. nowych podmiotów** (2,6% nowozarejestrowanych w kraju), a **7,4 tys. zostało wyłączonych z jego ewidencji** (3,1% liczby na poziomie kraju). Mimo większej liczby podmiotów nowozarejestrowanych od wyrejestrowywanych, **w 2010 r. na 10 tys. mieszkańców województwa przypadło tylko 83 nowozarejestrowanych podmiotów gospodarki**, podczas gdy na poziomie kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 105 podmiotów. Świętokrzyskie znalazło się tym samym w grupie 3 województw o najmniejszej liczbie nowozarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej przypadających na 10 tys. ludności, tj. obok woj. lubelskiego (82) oraz opolskiego (83).

Na poziomie lokalnym, największą liczbę nowych podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadających na 10 tys. ludności w 2009 r. odnotowano w Kielcach (99) oraz powiatach

skarżyńskim (89) i ostrowieckim (80). Najmniejszą ich liczbę zarejestrowano natomiast w powiatach kazimierskim (46), opatowskim (46) i sandomierskim (47).

Analizując sytuację **osób bezrobotnych** w woj. świętokrzyskim, należy wskazać, iż w **IV kw. 2010 r.** w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowanych było 82,1 tys. osób bezrobotnych**, w tym 41,1 tys. kobiet. W porównaniu z końcem 2009 r., w regionie nastąpił spadek o 2% liczby osób pozostających bez pracy i zarejestrowanych w PUP. W Polsce odnotowano tendencję spadkową w tym zakresie jedynie w woj. lubuskim, warmińsko-mazurskim i świętokrzyskim. Na poziomie regionu, dwa powiaty wyróżniały się zdecydowanie największą liczbą zarejestrowanych bezrobotnych, tj. miasto Kielce (11,4 tys.) oraz powiat kielecki (13,3 tys.). Najmniejszą ich liczbę odnotowano natomiast w powiatach pińczowskim (1,7 tys.) i kazimierskim (1,9 tys.).

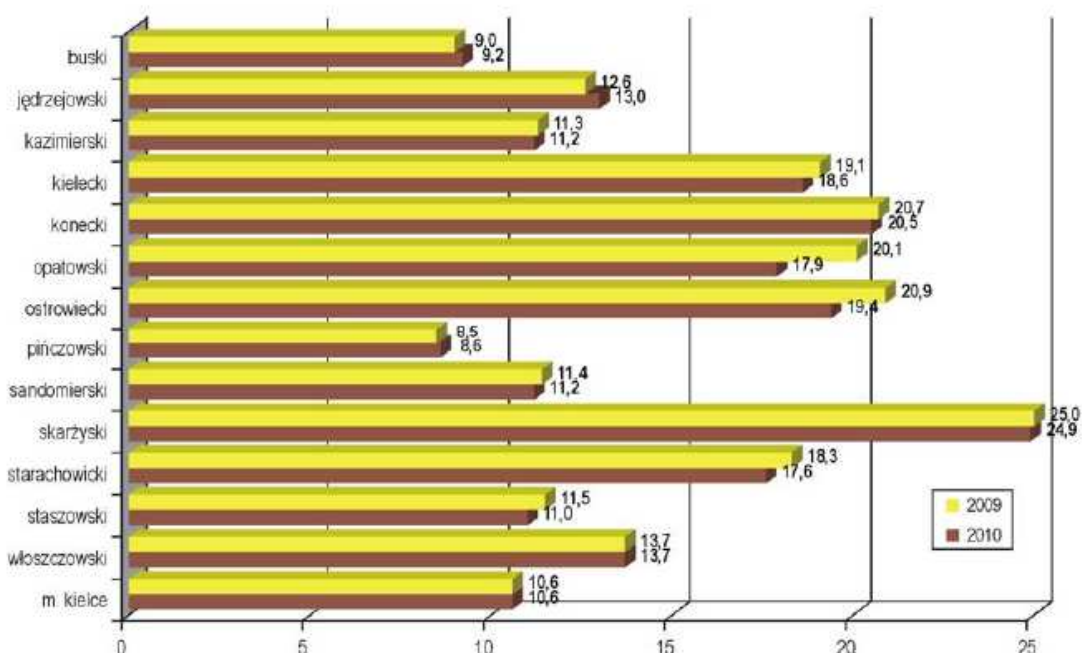
Rys. 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg powiatów w woj. świętokrzyskim na koniec 2010 r.

Źródło: Informacja sygnalna: Bezrobocie rejestrowane w województwie świętokrzyskim w 2010 r., Urząd Statystyczny w Kielcach, luty 2011 r.

Stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się w ostatnim kwartale 2010 r. na poziomie **14,7%**, przy 12,3% na poziomie kraju. W porównaniu z 2009 r. zaobserwowano nieznaczny spadek jej wartości o 0,4 pkt proc. Na terenie woj. świętokrzyskiego odnotowano znaczące zróżnicowanie w wielkości powyższego miernika. Najwyższy udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo w regionie wystąpił w powiatach skarżyńskim (24,9%), koneckim (20,5%) oraz ostrowieckim (19,4%), najmniejszy natomiast w powiatach pińczowskim (8,6%) i buskim (9,2%). Względem 2009 r. stopa bezrobocia rejestrowanego zmniejszyła się w 9 z 14 powiatów. Największy spadek odnotowano w powiecie opatowskim (2,2 pkt proc.), nieznaczny wzrost natomiast w trzech powiatach (buskim, jędrzejowskim i pińczowskim). Zmiany w wielkości wskaźnika względem 2009 r. przedstawione są na wykresie poniżej.

Rys. 8 Stopa bezrobocia rejestrowanego wg powiatów w woj. świętokrzyskim na koniec 2009 i 2010 r.

Źródło: Informacja sygnalna: Bezrobocie rejestrowane w województwie świętokrzyskim w 2010 r., Urząd Statystyczny w Kielcach, luty 2011 r.

Analizując **stopę bezrobocia** w woj. świętokrzyskim, należy odwołać się także do **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności z IV kw. 2010 r.** W regionie miernik ten osiągnął wartość **11,7%**, przewyższając poziom krajowy o 2,4 pkt proc. **woj. świętokrzyskie osiągnęło najwyższą w kraju wartość stopy bezrobocia wg BAEL.** Ponadto, na lokalnym rynku pracy bezrobotne kobiety stanowiły 11,2% aktywnych zawodowo, a mężczyźni 12,1%.

Przyglądając się **stopie bezrobocia według poziomu wykształcenia (BAEL)**, zauważamy, iż w IV kw. 2010 r. osiągnęła ona najwyższą wartość wśród absolwentów liceów ogólnokształcących (19,6%) oraz osób posiadających wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niższe (17,4%). Znacząco mniejszy udział bezrobotnych odnotowano natomiast w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (11,2%) oraz policealnym i średnim zawodowym (10,9%). Najniższy poziom stopy bezrobocia odnotowano wśród absolwentów wyższych uczelni (7,7%).

W poszczególnych grupach wg wykształcenia odnotowano w Świętokrzyskiem wyższą od krajowej stopę bezrobocia. Największe różnice w wielkości wskaźnika wystąpiły wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (stopa bezrobocia była wyższa w regionie o 6,5 pkt proc.), a także w grupie absolwentów wyższych uczelni (wyższa o 3 pkt proc. niż w Polsce). Najbardziej zbliżony do średniej krajowej poziom bezrobocia zarejestrowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (różnica 0,2 pkt proc.).

Średnioroczna stopa bezrobocia długotrwałego wg BAEL, określająca udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo, wyniosła w 2010 r. **4,2%.** Świętokrzyskie odnotowało najwyższą w kraju wartość tego miernika przewyższającą poziom krajowy o 1,7 pkt proc. Przez okres powyżej 12 mies. w ciągu ostatnich dwóch lat bez pracy pozostawało 4,8% bezrobotnych kobiet oraz 4,1% bezrobotnych mężczyzn. Wartości te były również najwyższe wśród wszystkich województw.

Bezrobotni zarejestrowani w PUP i pozostający bez pracy powyżej roku stanowili **30,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych** w woj. świętokrzyskim w 2010 r. (spadek o 1 pkt proc. względem 2009 r.). Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych osób pozostających bez pracy na poziomie kraju wyniósł 29,1%. W skali regionu najwyższy poziom tego wskaźnika odnotowano w powiatach opatowskim (44,3%), jędrzejowskim (39,8%) oraz kazimierskim (37,4%), najmniejszy natomiast w powiecie staszowskim (16,9%). Największy spadek jego wartości względem 2009 r. zarejestrowano w powiatach kieleckim (o 9,9 pkt proc.), kazimierskim (o 6,4 pkt proc.) oraz buskim (o 5,4 pkt proc.), najbardziej widoczny wzrost natomiast w powiecie ostrowskim (o 7,6 pkt proc.).

Mimo stosunkowo wysokiej stopy bezrobocia rejestrowanego oraz najwyższej w Polsce stopy bezrobocia długotrwałego, należy wskazać na **relatywnie wysoką efektywność zatrudnieniową** programów realizowanych w ramach aktywnej polityki rynku pracy. Zgodnie z danymi MPiPS, przy średniej efektywności w skali kraju na poziomie 53,2% w 2009 r., Świętokrzyskie osiągnęło wynik bliski **55%**. Oznacza to, iż ponad połowa osób, które zakończyły udział w określonej formie aktywizacji w 2009 r. uzyskała w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęła działalność na własny rachunek.¹

W skali regionu, najwyższą efektywność zatrudnieniową odnotowano w powiatach kazimierskim (81,7%) oraz starachowickim (73,8%). Najniższy poziom wskaźnika, tj. poniżej 50%, odnotowano natomiast w trzech powiatach: buskim (39,7%), koneckim (45%) oraz sandomierskim (49,1%).²

Analizując potencjał rozwojowy regionu, należy także zwrócić uwagę na **udział osób zatrudnionych w sektorze badań i rozwoju (B+R)** w ogólnej liczbie pracowników. W 2009 r. wyniósł on **0,2%** i był znacznie niższy od udziału zatrudnienia w tym sektorze w skali kraju (0,8%).

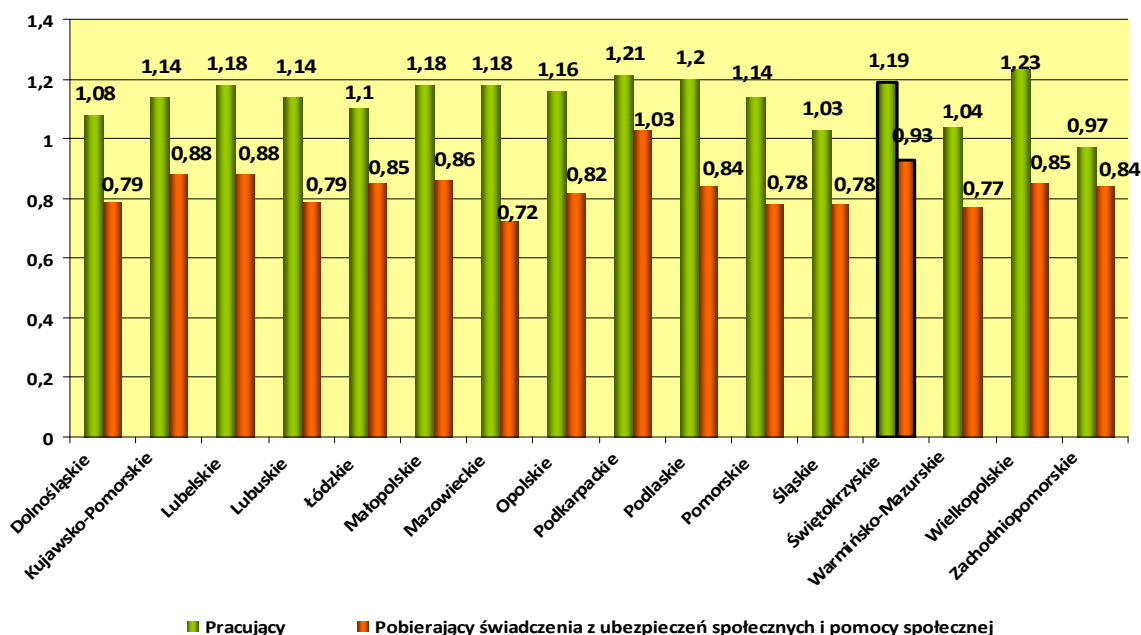
SYTUACJA SPOŁECZNA

Analizując sytuację społeczną w województwie świętokrzyskim, należy przywrzeć się liczbie osób pracujących oraz pobierających świadczenia w gospodarstwach domowych w regionie. W 2009 r. obydwa wskaźniki pozostawały powyżej poziomu krajowego. O ile przeciętna **liczba pracujących w gospodarstwie wyniosła 1,19** (przy 1,13 dla kraju), **liczba osób pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej równa była 0,93** (powyżej poziomu krajowego równego 0,82).

¹ Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2009 r., MPiPS, lipiec 2010 r.

² Ibidem.

Rys. 9 Liczba osób pracujących i osób pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej w gospodarstwie wg województw w 2009 r.

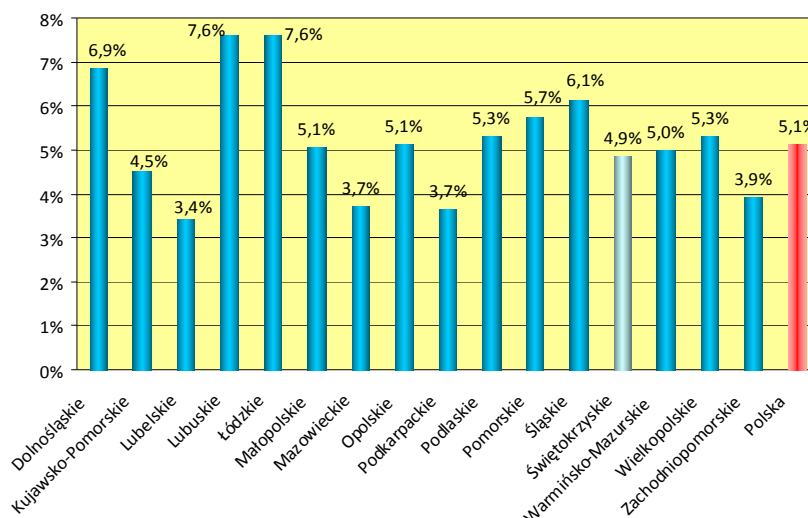
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie udzielanej pomocy społecznej, w I półroczu 2010 r. **liczba osób, którym przyznano świadczenia w postaci zasiłków okresowych przypadająca na 1 tys. mieszkańców** woj. świętokrzyskiego wyniosła **8**, o jedną osobę mniej niż na poziomie krajowym. W 2009 r. wynik osiągnięty w regionie był tożsamy z wykonaniem miernika na poziomie kraju i wynosił 12 osób/1 tys. ludności.

Jeśli chodzi o **wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych**, zauważamy niepokojąco wysoki poziom tego miernika osiągnięty w regionie w 2009 r., tj. **23,7%**, przy krajowej średniej równej 17,1%. Wynik odnotowany w Świętokrzyskim pozostawał drugim najwyższym w Polsce, za woj. lubelskim (27,9%), co świadczy, iż co czwarty mieszkaniec regionu żył poniżej progu ubóstwa.

By pełniej zobrazować sytuację społeczną w regionie, warto spojrzeć także na wskaźniki dot. osób niepełnosprawnych na świętokrzyskim rynku pracy. Na koniec grudnia 2010 r. **niepełnosprawni bezrobotni stanowili 4,9% bezrobotnych zarejestrowanych** w regionie. Na poziomie kraju wskaźnik ten wyniósł 5,1%. Z kolei **wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 15-64 lata wg BAEL** był w 2010 r. **najwyższy w kraju** i wyniósł **29%**. Średni poziom zatrudnienia w tej grupie dla 16 województw pozostawał o 8,5 pkt proc. niższy.

Rys. 10 Udział osób niepełnosprawnych w ogóle osób bezrobotnych wg województw na koniec 2010 r. (w %)

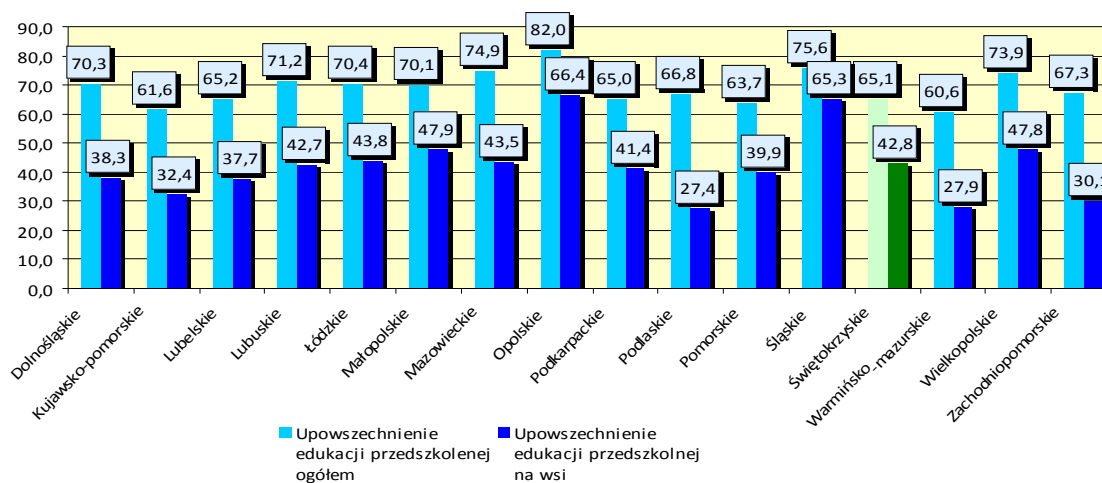
Źródło: Opracowanie własne na podstawie statystyk MPiPS

EDUKACJA I WYKSZTAŁCENIE

W obszarze **edukacji przedszkolnej**, w 2009 r. w woj. świętokrzyskim funkcjonowało 230 przedszkoli (2,7% ich liczby w kraju). Najwięcej przedszkoli działało w Kielcach (37) oraz powiatach jędrzejowskim (22) i staszowskim (22), najmniej natomiast w powiatach kazimierskim (4) i opatowskim (6).

Pod względem **upowszechnienia edukacji przedszkolnej**, wg danych GUS za 2010 r. **odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wyniósł w Świętokrzyskiem 65,1%**, a na obszarach wiejskich osiągnął wartość **42,8%**. Na tle kraju, pod względem udziału dzieci w edukacji przedszkolnej region należał do grupy województw o najniższym poziomie wykonania tego wskaźnika.

Rys. 11 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wg województw w 2010 r. (w %)

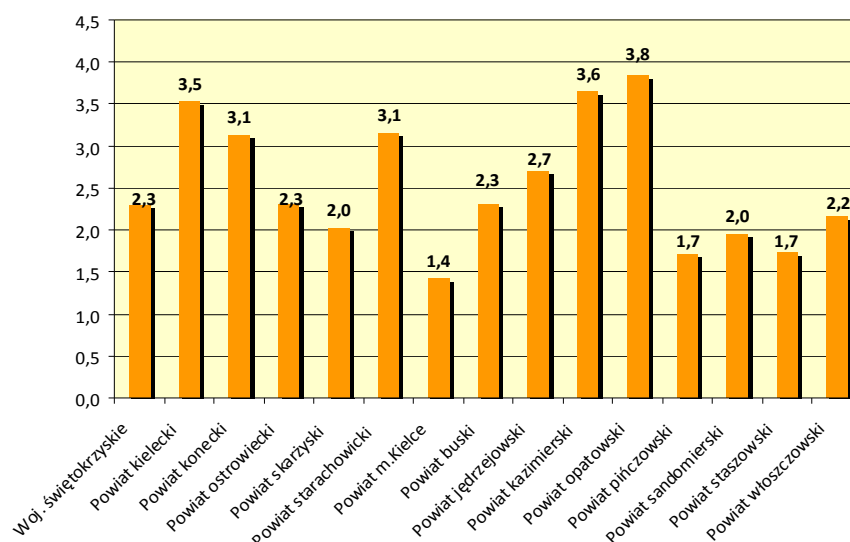

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba **dzieci w wieku 3-6 lat przypadających na jedno miejsce w ośrodku wychowania przedszkolnego** (przedszkola, punkty i zespoły przedszkolne) w woj. świętokrzyskim wyniosła

w 2009 r. 2,3 (była wyższa od średniej krajowej o 0,5). Region znalazł się w grupie województw o największej w kraju liczbie dzieci przypadających na miejsce w ośrodku wychowania przedszkolnego (obok woj. warmińsko-mazurskiego i podkarpackiego, które osiągnęły ten sam wynik). W skali regionu, najwyższą wartość miernika zarejestrowano w powiatach opatowskim (3,8), kazimierskim (3,6) i kieleckim (3,5), najmniejszą natomiast w Kielcach (1,4).

Rys. 12 Liczba dzieci w wieku 3-6 lat przypadających na jedno miejsce w ośrodku wychowania przedszkolnego w woj. świętokrzyskim w 2009 r.

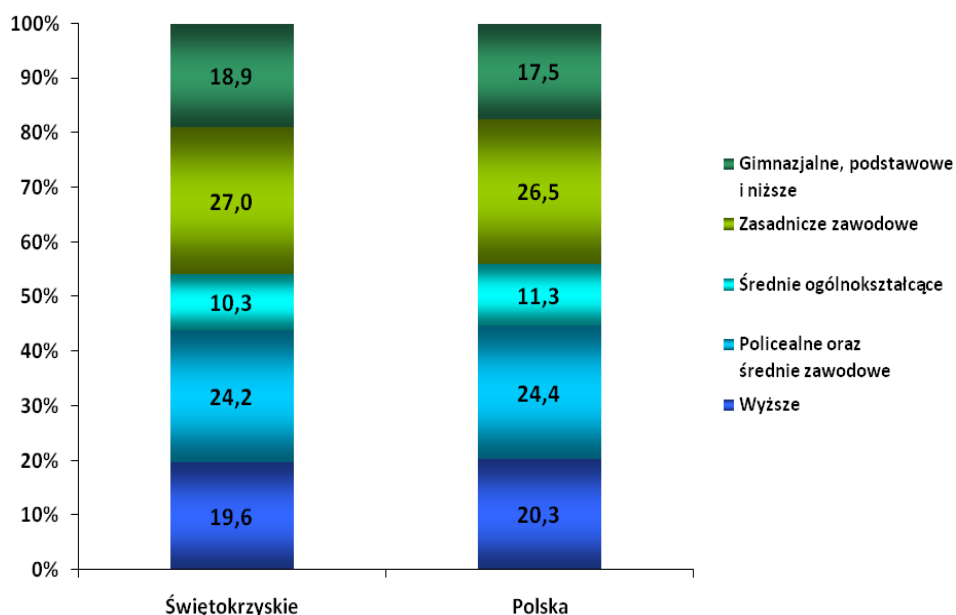

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W odniesieniu do przeciętnych **wyników egzaminów gimnazjalnych** w 2010 r., rezultaty osiągnięte przez świętokrzyskich gimnazjalistów w części humanistycznej oscylowały wokół średniego poziomu krajowego, tj. 30,31 pkt przy średniej 30,34 pkt dla kraju. W części matematyczno-przyrodniczej natomiast wyniki egzaminu pozostawały nieznacznie niższe od średniego rezultatu w 16 województwach (wynik osiągnięty w regionie, tj. 22,88 pkt, był niższy o 1,02 pkt od średniej krajowej).

Przyglądając się **udziałowi ludności w wieku 15-64 lata wg poziomu wykształcenia w ogólnej liczbie ludności w tym wieku**, zauważamy zbieżność struktury panującej w woj. świętokrzyskim i w kraju. W 2010 r. największy udział w populacji regionu w tym wieku miały osoby z wykształceniem zawodowym (27% przy 26,5% w kraju) oraz policealnym i średnim zawodowym (24,2% przy 24,4% w kraju). Najmniejszy udział wśród osób w wieku 15-64 lata odnotowano natomiast dla osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. W regionie wyniósł on 10,3% i pozostawał niższy o 1 pkt proc. od poziomu krajowego.

Rys. 13 Udział ludności w wieku 15-64 lata wg poziomu wykształcenia w ogólnej liczbie ludności w tym wieku w 2010 r. (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BAEL

Istotna z punktu widzenia zdolności adaptacyjnych pracowników regionu pozostaje analiza **poziomu upowszechnienia kształcenia ustawicznego** osiągniętego w woj. świętokrzyskim. W 2010 r. odsetek osób w wieku 25-64 lata, które kształciły lub dokształcały się był równy **4,3%** i pozostawał niższy od poziomu krajowego o 1 pkt proc. Co istotne, poziom upowszechnienia kształcenia ustawicznego wśród osób dorosłych w Świętokrzyskiem był w 2010 r. najwyższy od 2001 r. Niemniej, w ciągu ostatnich 10 lat wzrósł on nieznacznie, tj. łącznie o 1,3 pkt proc. (przy 0,9 pkt proc. w kraju).

SPIS ILUSTRACJI

Rys. 1 Ludność w miastach jako % ogółu ludności wg województw w III kw. 2010 r.....	5
Rys. 2 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wg województw w 2009 r.	6
Rys. 3 Wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 15-64 lata wg województw w 2010 r. (w %).....	7
Rys. 4 Wskaźnik zatrudnienia wśród osób w wieku 20-64 lata wg województw w 2010 r. (w %).....	7
Rys. 5 Wskaźnik zatrudnienia wg grup wieku (BAEL) w woj. świętokrzyskim i w Polsce w IV kw. 2010 r.....	8
Rys. 6 Struktura zatrudnienia wg sektora gospodarki w woj. świętokrzyskim i w Polsce w IV kw. 2010 r.....	9
Rys. 7 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg powiatów w woj. świętokrzyskim na koniec 2010 r.	10
Rys. 8 Stopa bezrobocia rejestrowanego wg powiatów w woj. świętokrzyskim na koniec 2009 i 2010 r.....	11
Rys. 9 Liczba osób pracujących i osób pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej w gospodarstwie wg województw w 2009 r.....	13
Rys. 10 Udział osób niepełnosprawnych w ogóle osób bezrobotnych wg województw na koniec 2010 r. (w %).....	14
Rys. 11 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wg województw w 2010 r. (w %).....	14
Rys. 12 Liczba dzieci w wieku 3-6 lat przypadających na jedno miejsce w ośrodku wychowania przedszkolnego w woj. świętokrzyskim w 2009 r.....	15
Rys. 13 Udział ludności w wieku 15-64 lata wg poziomu wykształcenia w ogólnej liczbie ludności w tym wieku w 2010 r. (w %).....	16